

**FITXA IDENTIFICATIVA****Dades de l'Assignatura**

Codi	33693
Nom	Propostes didàctiques en història i pensament
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - G. Mestre/a Educació Primària	Facultat de Magisteri	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - G. Mestre/a Educació Primària	20 - Especialista en artes y humanidades	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ASENSI SILVESTRE, ELVIRA	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials

RESUM

Propostes didàctiques en història i pensament és una assignatura optativa que s'imparteix durant el tercer curs del Grau en Mestre en Educació Primària i que consta d'un total de 6 crèdits. Integrada en l'itinerari d'Especialista en Arts i Humanitats, el seu caràcter és teoricopràctic i pretén desenvolupar allò treballat en la matèria obligatòria *Didàctica de les Ciències Socials*, tot centrant-se i aprofundint en les qüestions relacionades amb l'elaboració de propostes didàctiques en història i pensament.

Entre altres aspectes, aquesta assignatura pretén millorar la competència professional dels futurs mestres de Primària en didàctica de la història i, per a això, busca promoure una reflexió col·lectiva sobre la pràctica d'aula i, especialment, sobre l'elaboració de propostes didàctiques que integren i relacionen els aspectes més teòrics (epistemologia, metes educatives, etc.) amb els purament metodològics.



CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

1305 - G. Mestre/a Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.



- Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació com a recurs didàctic per a les arts i les humanitats en l'aula de primària.
- Desenvolupar i avaluar propostes didàctiques dels continguts del currículum d'història.

- Prendre consciència de les dificultats de concreció dels distints nivells del currículum des de les directrius de la legislació educativa fins a la programació de les activitats en l'aula. Ser capaç d'analitzar els principals elements que s'han de tindre en compte i els principals obstacles a considerar.
- Aprofitar les possibilitats didàctiques del medi com a recurs integrador en l'ensenyament de les Ciències Socials. Prendre consciència de la seua utilitat en el desenvolupament de plantejaments globalitzadors.
- Valorar la importància dels materials curriculars en la concreció dels continguts d'Història.
- Apreciar la utilitat dels distints recursos didàctics com a instruments facilitadors de l'aprenentatge i exercitar-se en la seua utilització per tal d'aprofitar de manera eficaç les seues possibilitats didàctiques.
- Ser capaç d'analitzar críticament els llibres de text que han servit per estructurar els continguts d'Història (i l'activitat dins l'aula) en els últims anys.
- Conèixer, analitzar i valorar els projectes curriculars proposats per distints grups de treball, així com les unitats didàctiques en les quals es concreten aquestes propostes. Ser capaç de dissenyar, elaborar i avaluar propostes didàctiques coherents amb el model de currículum crític tot utilitzant els enfocaments històrics i historiogràfics compromesos amb el desenvolupament d'una ciutadania més crítica i democràtica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. DEL CURRÍCULUM OFICIAL A LA PRÀCTICA D'AULA: POSSIBILITATS, REPTES I DIFICULTATS

1. Història i pensament en el currículum de Ciències Socials d'Educació Primària
2. Propostes didàctiques en història i pensament a partir dels models bàsics d'ensenyament-aprenentatge
3. L'avaluació de propostes didàctiques en història i pensament. L'avaluació com a base imprescindible per a la investigació i la innovació

2. ESTRUCTURA I COMPONENTS D'UNA PROPOSTA DIDÀCTICA

1. Objectius cap als quals orientar l'ensenyament de la Història en Educació Primària
2. Selecció, valoració i utilització de materials i recursos per a la classe d'Història
3. Disseny i construcció de propostes didàctiques pròpies per a l'ensenyament de la Història

**VOLUM DE TREBALL**

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

El procés d'ensenyament-aprenentatge es durà a terme a través de diferents nivells:

- Classes presencials teòrico-pràctiques (d'assistència obligatòria) on s'utilitzarà el model d'ensenyament per recepció significativa. En elles es treballaran els continguts de l'assignatura i es promourà el desenvolupament d'activitats dirigides a la reflexió crítica i a la discussió de les idees fonamentals utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc.
- Realització de pràctiques grupals i individuals que tenen com a finalitat destacar la importància del treball cooperatiu i reforçar l'individual.
- Sessions de caràcter eminentment pràctic (eixides, tallers, etc.) per tal de realitzar activitats que complementen la tasca de les classes i dels seminaris.
- Tutories individuals i/o col·lectives on es resoldran les qüestions que l'estudiantat pugui plantejar en relació amb les classes o amb la preparació de les diferents pràctiques grupals i/o individuals.

AVALUACIÓ

Entenem l'avaluació com un procés mitjançant el qual, a banda de comprovar i mesurar el rendiment de l'estudiantat, es pot obtenir informació valorativa sobre l'activitat docent desenvolupada, amb la finalitat de poder modificar-la arran de les dades obtingudes. L'avaluació serà contínua i global, amb un caràcter orientador i formatiu, i tindrà en compte els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu.

Així doncs, d'acord amb aquests pressupòsits, es tindrà en compte:

- La participació activa de l'estudiantat en les diferents sessions (tant d'aula com en tutories i seminaris).
- La valoració dels coneixements i les competències adquirides a través de les classes teòrico-pràctiques i de la lectura i l'anàlisi crítica de la bibliografia i d'altres materials proposats que es materialitzaran en les diferents pràctiques encomanades. Tota prova d'avaluació escrita haurà d'estar correctament escrita i presentada.



- El plagi, la descàrrega d'internet o la no presentació del treball dintre de l'espai de temps assenyalat implicarà un suspens en l'activitat corresponent. En cas de plagi podrà implicar l'obertura d'un expedient disciplinar d'acord amb la normativa de la UV. Les pràctiques d'aula presencials hauran de ser efectivament presencials, no es podran realitzar mitjançant participació digital.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

1^a convocatòria

- Treballs individuals. Consistirà en l'elaboració de propostes didàctiques per a Educació Primària on es tinguen en compte la aplicació de coneixements teòrics i l'adquisició de les competències assenyalades en la guia. Aquest treball serà recuperable i tindrà una puntuació del 35% de la nota final.
- Treballs grupals. Dins de la matèria es diferencien dos treballs grupals, un interdisciplinari i l'altre grupal on treballen continguts propis de la matèria. Tots dos tindran un valor del 65% repartits en un 30% per al treball interdisciplinari i un 35% per al treball grupal del continguts específics de la matèria. Dels treballs grupals el de caràcter interdisciplinari s'estableix com no recuperable, mentre que el treball grupal específic serà recuperable.

Aquells estudiants que per falta d'assistència no justificades perden el dret a l'avaluació continua podran realitzar les activitats recuperables mitjançant una prova final escrita amb un valor màxim de 7.

2^a convocatòria

L'estudiantat té dret a poder superar en segona convocatòria l'assignatura mitjançant la realització d'un examen en el qual se li avalue de totes les activitats d'avaluació contínua recuperables, i a mantenir la nota d'aquelles no recuperables.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ARIAS, Laura i EGEA, Alejandro (2022). Didáctica de la geografía e historia en educación primaria. Editorial Síntesis.
- BENEJAM, Pilar i PAGÉS, Joan (1997). Enseñar y aprender Ciencias Sociales, Geografía e Historia en la Educación Secundaria. Barcelona, ICE-Horsori.
- CUESTA FERNÁNDEZ, Raimundo (1998). Clío en las aulas. La enseñanza de la Historia en España entre reformas, ilusiones y rutinas. Madrid. Akal.
- DOMÍNGUEZ GARRIDO, M^a Concepción (2004). Didáctica de las Ciencias Sociales. Madrid, Pearson Educación.
- ESTEPA JIMÉNEZ, Jesús (2007). Investigando las sociedades históricas y actuales. Sevilla, Diada, Proyecto curricular Investigando Nuestro Mundo (6-12).



- FRIERA SUÁREZ, Florencio (1995). *Didáctica de las Ciencias Sociales. Geografía e Historia*. Madrid, Ed. de la Torre.
- HERNÁNDEZ CARDONA, Francesc Xavier (2002). *Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia*. Barcelona, Graó.
- MAINER, Juan (coord.) (2001). *Discursos y prácticas para una didáctica crítica de las Ciencias Sociales. Ideas y líneas de trabajo para transformar la enseñanza*. Sevilla, Diada.
- ROZADA MARTÍNEZ, José María (1997). *Formarse como profesor. Ciencias Sociales, Primaria y Secundaria Obligatoria*. Madrid, Akal.

Complementàries

- ASENSI, Elvira. (2017). *Las Representaciones del Estado del Bienestar y la formación ciudadana. Un estudio de caso. Didáctica de las Ciencias Experimentales y Sociales*, 33, 43-64.
- BATALLER, Alexandre i ASENSI, Elvira (2021). *Itinerarios didácticos interdisciplinarios en educación literaria e histórica: un estudio de caso con futuras maestras y maestros*. En CASTRO, ELKE (coord.). *Oportunidades y retos para la enseñanza de las artes, la educación mediática y la ética en la era postdigital*. Dykinson, pp. 525-543.
- BEL, Juan Carlos (2022). *Sobre la imaginación histórica en el aprendizaje de historia: planteamiento de investigación y resultados iniciales. Didáctica de las ciencias experimentales y sociales*, 42, 21-34.
- GIL, Encarna i PERIS, Tomás (1990). *Una proposta d'indagació històrica a partir de fonts etnològiques. Didáctica de las Ciencias Experimentales y Sociales*, 4, 31-44.
- GIROUX, Henry (1997). *Los profesores como intelectuales: Hacia una pedagogía crítica del aprendizaje*. Paidós.
- JIMÉNEZ, M. Dolores i FELICES DE LA FUENTE, M. Del Mar (2018). *Cuestiones socialmente vivas en la formación inicial del profesorado: la infancia refugiada siria como problemática*, *Revista de investigación en didáctica de las ciencias sociales*, 3, 87-102.
- LE GOFF, Jacques (2007). *La Edad Media explicada a los jóvenes*. Grupo Planeta (GBS).
- LÓPEZ NAVAJAS, Ana (2014). *Análisis de la ausencia de las mujeres en los manuales de la ESO: una genealogía de conocimiento ocultada. Revista de Educación*, 363, 282-308.
- LÓPEZ-FACAL, Ramón i SANTIDRIÁN, Víctor Manuel (2011). *Los conflictos sociales candentes en el aula. Íber. Revista de didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia*, 69, 8-20.
- MARTÍN, Ignacio (2022). *La prehistoria en la mochila: Diario de viaje de un neandertal*. Aguilar.
- ORTEGA-SÁNCHEZ, Delfín i PAGÈS, Joan (2017). *Las representaciones sociales de los problemas contemporáneos en estudiantes de magisterio de Educación Primaria, Investigación en la Escuela*, 93, 1-15.
- RÜSEN, J. (2003). *Sobre la transformación del pasado en historia*. En LEYVA, G. (coord.). *Política, Identidad y Narración*. México: Universidad Autónoma Metropolitana Itztapalapa, pp. 477-501.



- SÁIZ, Jorge i FUSTER, Carlos (2014). Memorizar historia sin aprender pensamiento histórico. Las PAU de Historia de España. Investigación en la escuela, 84, 47-58.
- SÁIZ, Jorge i COLOMER, J.C. (2014). ¿Se enseña pensamiento histórico en libros de texto de Educación Primaria? Análisis de actividades de historia para alumnos de 10-12 años de edad. CLIO. History and History teaching, 40.
- SÁNCHEZ, Margarita (2018). La (Pre)Historia de las mujeres. Una revisión crítica de los discursos del pasado. Andalucía en la Historia, 61, 40-45.
- SEIXAS, Peter i MORTON, Tom (2013). The Big Six Historical Thinking Concepts. Nelson Education.
- TRAVÉ, Gabriel (2006). Investigando las actividades económicas. Sevilla, Diada, Proyecto curricular Investigando Nuestro Mundo (6-12).
- VALLS, Rafael, La vida personal y familiar de los alumnos como introducción al estudio de la historia (método y tiempo históricos). Didáctica de las Ciencias Experimentales y Sociales, núm. 4 (1990), pp. 45-56.
- FONTAL, Olaia (et.al) (2020). Cómo educar en el patrimonio: guía práctica para el desarrollo de actividades de educación patrimonial. Comunidad de Madrid. Dirección de Patrimonio Cultural.